

28.9.2007 יום שישי ב, -- שעון ישראל -- 12:31

חפש באתר:

חדשות גלריה ספורט ספרים קפטן אינטרנט מהדורת הדפוס ארכיון **קניות**

מהדורת הדפוס | Online

המהדורה המודפסת << הארץ השבוע

מחסומים בקבלנות

מאת [מירון רפפורט](#)

בחודשים החולפים מעבירה המדינה את ניהול המעברים הגדולים בין הגדה לישראל לידי חברות אבטחה פרטיות - ובקרב תגיע ההפרטה גם לירושלים. הצבא שמח להיפטר מהכאב ראש (ומההוצאה הגדולה). חברות האבטחה שמחות על השוק החדש שנפתח בפניהן. הפלשתינאים כבר מתגעגעים לצה"ל

מחסום א-ראם מצפון מזרח לירושלים. בשבוע שעבר, כמחצית מאנשי הצוותים שבדקו את המכוניות במחסום, היו עובדי "מודיעין אזרחי" תצלום: לימור אדרי

5:30 בבוקר, יום שני. על הגבעה ממול הכפר הפלשתיני זאבדה. מאחורי גבנו, הכפר ברטעה. בתווך, בלב הנוף הקסום - מגדלים, חומות בטון, גדרות רשת, שערי ברזל ומשטח מיושר הפוצע את הנוף בלובנו המבהיק - זהו "מעבר ריחן", חמישה קילומטרים בלבד מהקו הירוק, בקרבת ג'נין שבצפון הגדה המערבית.

לפני ארבע חודשים "אוזרח" והופרט מעבר ריחן. ניהול המעבר, שבו עוברים מאות פלשתינאים מדי יום, עבר מידי הצבא למשרד הביטחון, שמסר את ההפעלה השוטפת לקבלן משנה - חברת "ש.ב" (שמירה וביטחון). חייל אחד אמנם ניצב בכניסה למתחם מהצד הפלשתיני, אבל השומרים במגדלים אינם לובשי מדים.

לעשרות הפלשתינאים המצטופפים בשעת בוקר מוקדמת מול שער הברזל המסתובב בכניסה למחסום, אין דעה על הפרטה. אבל יש להם דעה מוצקה על אזרוח המעבר: כולם, גברים כנשים, זקנים כצעירים, מתגעגעים לחיילים. הם אומרים זאת בחטף בכניסה למחסום, וביתר אריכות כשהם יוצאים מותשים, אחרי המתנה של שלושת רבעי שעה עד שעה וחצי. "ייקח האלוהים את מי שהביא אותם לכאן", מסכם מישהו את הדעה הכללית על האזרחים שהחליפו את החיילים.

כנראה שהפלשתינאים יצטרכו להתרגל. המודל הזה - של מחסומים מופרטים באזרחי - הוא העתיד, לפחות במעברים הגדולים. עד כה הופרטו ארבעה מעברים בצפון הגדה, בנוסף לריחן, ובקרב יופרטו מעברים במרכז ובדרום הגדה. עד אמצע 2008 יתחיל אזרוח המעברים באזור ירושלים, מבטיח המשנה למנכ"ל המשרד לביטחון פנים, אליעזר רוזנבאום.

יותר גרועים מצה"ל

המטרה היא כפולה, מצהירים הגורמים האחראים במשרד הביטחון ובמשרד לביטחון פנים: לשכלל את הבדיקות הביטחוניות מצד אחד, ומצד שני, לשפר את "איכות השירות לאזרחים הפלשתינאים", כפי שאומר רוזנבאום. ויש גם עניין נוסף, שפחות אוהבים לדבר עליו, החלפת החיילים בעובדי קבלן תחסוך כסף, אומרים אותם גורמים, ובעיקר תפטור את המדינה מאחריות כלפיהם. גם זה חיסכון.

"כשהחברה האזרחית באה, הם אמרו שהם יהיו יותר טובים מהצבא", אומר באסם יחיא מהכפר עראקה. "אבל הם יותר גרועים, וכל יום זה נעשה יותר רע". יחיא הוא היחיד שמוכן להזדהות בשמו. האחרים חוששים שרישיון הכניסה שלהם יישלל אם יזוהו.

רכוש ניספי השואה בישראל-משרד עו"ד דוד

ו"ד פייל-יצוג בתביעות להשבת נכסי הנספים שבאשראל נכסים, כספים. יעוץ ראשוני, הכנת זוכת הקשר לבעלי הרכוש=עליו תקום ותיפול!

www.freewebs.co

להשקיע במט"ח! עכשיו מבצע באיזי פורקס

100\$ למסחר במט"ח וקבלו \$25 מתנה. מסחר טבעות המרכזיים, מינוף של 1:200, ללא עמלות

www.Easy-Forex

רוויח כסף מהסולרי שלך? לחץ/י כאן עכשיו!

או בעל עסק? לחץ כאן לפרסום משתלם ב-S וחשיפה לעשרות אלפי לקוחות! הצטרפו עכשיו SV והתחילו להרוויח כסף מהסולרי שלכם!

adir18.sm

את שיטת הנקודות

תם יכולים לבחור הנחה נוספת קבועה במבחן לבחירתך

www.

ייתן מהארץ ומחול באתר

זרמים במיוחד. מגוון יינות ישראלים, זרמים ויינות רפתיים. שלחו את היין לבד או בתוספת זר פייפה, שוקולד מובחר או סלסלת גורמה.

www.flow

עשרות האנשים שפגשתי ביציאה מהמחסום דיברו על בדיקות ממושכות, על אדישות מצד אנשי החברה הפרטית ובעיקר על עיכובים בלתי נסבלים. "החיילים היו מעכבים רק את מי שהם חשדו בו, אחד פה, אחד שם", אומר יחיא. "עכשיו 90% מהגברים מעוכבים לבדיקה".

הבדיקות עצמן משפילות, טוענים הפלשתינאים. "מכניסים אותנו שמונה אנשים לחדר, לפעמים אפילו 15", מספר יחיא. "מכריחים אותנו להפשיל בגדים אחד מול שני, שזה לא מקובל בדת שלנו". בחדר הזה, הם מספרים, לוקחים מהם את הטלפונים והם ממתינים שם חצי שעה, לפעמים 45 דקות, לפעמים יותר משעה. בזמן הזה, מספר אחד העוברים הקבועים, "הבודקים לא עושים כלום. הם מדברים בפלאפון, ואנחנו מחכים". לפעמים, מעיד אחר, "אם מישהו עושה בעיות, הם מפסיקים את הבדיקות, סוגרים את הדלתות וכל מי שנמצא בתוך המעבר - נתקע".

התלונות הקשות ביותר הן על "חדר 3", חדר קטן ואטום שבו - לפי טענותיהם של יחיא ושל אחרים - מפשיטים אותם לחלוטין. לפני כמה שבועות, התעלף פלשתינאי בחדר הזה. לדברי חבריו הוא הוחזק שם שעתים, בחברת "ש.ב" אמרו שהוא הוחזק שם דקות ספורות. כך או כך, הפרשה העלתה את המתח במחסום.

עניין הנשים רגיש עוד יותר. לפי דיווח של נשות "מחסום-ווטש", לפני כמה ימים התבקשו שתי נשים להתפשט ב"חדר 3". לאחר שסירבו, וחזרו הביתה, לגדה, נשללו רשיונות המעבר שלהן, לפי הדיווח. הנשים שדיברתי עמן במחסום, כולן עובדות במתפרות בברטעה המזרחית (הפלשתינית), שמעו על הסיפור הזה. אחת מהן, צעירה עטופה במטפחת, סיפרה שגם אותה החזיקו בחדר במשך שעתים, ואמרו לה שאם לא תוריד את החיג'אב, יקראו למשטרה. היא סירבה ולבסוף נתנו לה לעבור.

נטע גולן מ"מחסום-ווטש" מספרת כי לפני כמה חודשים, לאחר שהתברר כי נשים מוחזקות יחד עם גברים, התפתחה הפגנה ליד המחסום, נזרקו אבנים, והחיילים מהבסיס הסמוך ירו באוויר. אחרי ההפגנה הופסק הנוהג הזה, לא לפני שאיש החברה איים על הפלשתינאים כי אם ימשיכו להפגין יישללו רשיונות המעבר שלהם, כך על פי עדותה של גולן.

במשרד הביטחון מכחישים את הטענות. "אין הפשטה, אין חשיפת גוף, זה לא קיים", אומר גורם בכיר במשרד. אותו גורם מוסיף שהתנאים הפיסיים במחסום שופרו להפליא - סככות, ברזיות, שירותים כימיים, וגם הטיפול בפלשתינאים נעשה "מתוך נימוס ובעדינות". העיכוב, מסביר אותו גורם, הוא תוצאה של "שיפור בבדיקת הביטחוני, שייתכן שמונע מהפלשתינאים לעשות דברים שהם עשו בעבר, ודי ולחכימא ברמיזא".

בכל מקרה, גם הבידוק הנוסף, וגם הבידוק ב"חדר 3", שלדברי הגורם הבכיר מתבצע לעתים נדירות, לא אמורים להאריך יותר מדי את השהות במתחם. על פי התגובה הרשמית של משרד הביטחון, "שהות העובר היא כ-15 דקות בלבד. עוברים לגביהם נדרשת בדיקה מעמיקה יותר, ישהו במעבר עד 30 דקות". זה לא מה שראיתי ביום שני בריחן. רוב האנשים יצאו אחרי 45 דקות ויותר.

בשיחה הראשונה עם הגורם האחראי ממשרד הביטחון הוא אמר כי הניסיון של ריחן ושאר ארבעת המעברים שאוזרחו "הוא לא רק מוצלח, הוא מוצלח מאוד". בשיחה השנייה, אחרי שהצגתי בפניו את מה שראיתי בריחן, הודה ש"יכול להיות שיש פגמים נדירים", והוסיף ש"היו אנשים שסיימו את התפקיד שלהם" בגלל הפגמים האלה.

בדיקת כמו בטקס

בקרב יופרט מחסום תרקומיא בהר חברון על פי המודל של ריחן, ובעקבותיו, כנראה, גם המחסומים באזור ירושלים: קלנדיה, מחסום הזיתים (אל-עזריה), שועפט ועוד. מדובר במחסומים העמוסים ביותר בגדה, שניהולם מורכב ביותר, שכן עוברים בהם גם עשרות אלפי פלשתינאים תושבי ירושלים, המחזיקים בתעודות זהות כחולות, ופלשתינאים תושבי הגדה הזקוקים לשירותי רפואה או לשירותים חיוניים אחרים הניתנים להשגה רק בירושלים המזרחית.

פעילות "מחסום-ווטש" מדווחות כי לפני כמה חודשים הצטרפו לכמה מהמחסומים סביב ירושלים, הנמצאים באחריות המשטרה, אנשי חברת האבטחה "מודיעין

אזרחי". בשבוע שעבר, כמחצית מאנשי הצוותים שבדקו את המכוניות במחסום קלנדיה ובמחסום א-ראם, היו אנשי "מודיעין אזרחי".

יחיאל לוי, סמנכ"ל תפעול ב"מודיעין אזרחי", אומר שאנשי החברה מאבטחים את השוטרים ואנשי מג"ב הפועלים במחסומים, טיעון משונה כשלעצמו. אבל אחד המאבטחים הודה שאנשי החברה לא מסתפקים באבטחה. "אם צריך, אנחנו בודקים תעודות, כמו כולם", אמר המאבטח.

קלייר אורן, פעיל ב"מחסום-ווטש", מספרת כי במחסום שייח סעד, לא רחוק מארמון הנציב, קרה שאנשי מודיעין אזרחי נשארו לבדם, וניהלו את המחסום באופן עצמאי. אורן מתרשמת שהמאבטחים הפרטיים מפגינים יותר אדישות משוטרי מג"ב, רק מעטים מהם יודעים ערבית, ולפעמים הם בוטים יותר ביחסם לפלשתינאים. "כשיש בעיה עם אנשי מג"ב או שוטרים יש למי לפנות", אומרת פעילת מחסום ווטש, תמר פליישמן. "למנהל המחסום, או למח"ש - למאבטחים אין אפילו שם על הבגד, אין עם מי לדבר".

רוזנבאום אומר כי יש החלטה על אזרוח המחסומים באזור ירושלים, במתכונת דומה לזאת שבריחן. "הסמכות השלטונית תישאר בידי המשטרה או המשרד לביטחון פנים", הוא אומר, "אבל הניהול השוטף יהיה בידי חברה פרטית". רוזנבאום מספר כי הוא ראה דברים כאלה בשדה התעופה בדאלאס ובגבול קנדה-ארה"ב, וזה מקור ההשראה שלו.

ג'ונגל מטורף

חגי אלון, לשעבר יועץ במשרד הביטחון לענייני מרקם החיים של הפלשתינאים, שהיה מעורב בדיונים על הפרטת המעברים, העלה ביוני השנה שאלות קשות לגבי הסמכויות של חברות השמירה הפרטיות מול סמכויות הצבא והמשטרה. "יש סכנה אמיתית שחברות פרטיות יפעלו תחת הוראות פתיחה באש ללא פיקוח וסמכות", אומר היום אלון. "תחת המהלך החיובי של אזרוח המחסומים, מתפתח הליך מסוכן של העברת הביטחון לידיים פרטיות".

רוזנבאום אומר כי עבודת המטה שתקבע את הפרטים הללו, עדיין לא הסתיימה. כך, למשל, לא ברור אפילו אם הגורם האחראי יהיה המשטרה או המשרד לביטחון פנים. בכל מקרה, הוא שב ומדגיש כי המטרה היא "לתת שירות מהיר ויעיל. אזרחים צריכים לפגוש אזרחים". איש משרד הביטחון אומר כי בנוסף לשיפור השירות, אזרוח המעברים יאפשר גם לבודקים להתמקצע (בניגוד לחיילים שמתחלפים תדיר) ולהכניס ציוד מתוחכם. "יש פה גם חיסכון בכסף", אומר רוזנבאום. ואיש משרד הביטחון אומר את הדברים באופן הברור ביותר: "אני מניח שהמטרה היא לא ליצור יחסי עובד-מעביד עם אלפי העובדים האלה".

המדינה יודעת כנראה מה היא עושה. "שוק חברות האבטחה הוא ג'ונגל מטורף", אומר עו"ד דורון גולן מעמותת "קו לעובד". עשרות אלפי עובדים, רובם צעירים, משתכרים שכר זעום, ומעטים מקבלים את הזכויות הקבועות בחוק. רק לאחרונה, בעקבות מאמץ מרוכז של החשב הכללי ירון זליכה, פעילות של "קו לעובד" וחברי כנסת כמו שלי יחימוביץ' מהעבודה ודב חנין מחד"ש, המצב התחיל להשתפר.

בגלל אימת זליכה, אומר גולן, מודיעין אזרחי משלמת כעת כמו שצריך, אבל הרבה חברות ממשיכות להפר את זכויות העובדים שלהם. גולן מקווה שהמדינה תמשיך לעקוב אחר זכויות עובדי הקבלן בחברות שזוכות במכרזים ממשלתיים. לדבריו, המדינה לא באמת חוסכת מההפרטה הזו. "המטרה היא להראות שהמגזר הציבורי קטן", הוא אומר.

השומרים בקו התפר, אומר הסמנכ"ל לוי ממודיעין אזרחי, מקבלים שכר הגבוה באופן משמעותי ממה שמקבלים שומרים בדרך כלל. ואכן, השומרים שפגשתי בירושלים נראו מרוצים. "הכל נהדר", אמר אחד מהם שלא הזדהה בשמו, "גם שומרים על המדינה וגם מתפרנסים טוב". מתפרנסים טוב? שאלתי. המאבטח היסס. "בסדר", ענה.

פרסומות

בניית אתר בקלות וללא ידע מוקדם. מתאים לכל עסק
העלמה וטיפול בורידים הבולטים ללא ניתוח וללא הרדמה
ציוד למשרד? רק משרדיה, ותיק, אמין, מהיר ונוח
לימודי הנדסאים בביה"ס הארצי להנדסאים בטכניון בחיפה
רוצה להרוויח כסף מהתנדדות במט"ח? הצטרף לכלל פורקס

פרסם אתנו

ClickMedia<

עתון

לקבלת המתנה חייגו

*5200

או מלאו את הפרטים הבאים

<input type="text"/>	מספר	<input type="text"/>	רחוב	<input type="text"/>	שם מלא
<input type="text"/>	דירה	<input type="text"/>	מניסה	<input type="text"/>	טלפון בית
<input type="text"/>	עיר	<input type="text"/>	קומה	<input type="text"/>	טלפון נייד
				<input type="text"/>	אימיל

הזמן עמשי

קוד מבצע: 4347. בכפוף לתקנון מנוי היסודות של הארץ TheMarker. המבצע תקף למי שהוא ולא בני ביתו לא היו מנויים על העיתון בחצי שנה האחרונה ובכפוף לא חזרי חלוקה של "הארץ".

ספורט Online | גלריה Online | חדשות Online

תקנון האתר | תמיכה ושירות | ארכיון הארץ | המהדורה המודפסת - עמוד ראשון | דף הבית

יך עכבר העיר | סרטים | קולנוע | מסעדות | מתכונים | הופעות | פעילויות ילדים | הצגות | לילה | מסיבות | מדריך עכבר העיר - סרטים, לילה, מסעדות, הצגות ילדים | לוח העיר | דרושים | דרושים הייטק | נדל"ן | פרויקטים חדשים | רכב | בעלי מקצוע | מגזין אוטו | מבחני רכב | קח תן

כל הזכויות שמורות, "הארץ" © All rights reserved Haaretz